

Economische analyse Lelystad

Colofon

Onderzoekers

Peter Nicolai
Roos de Bruijn

In opdracht van:

Gemeente Lelystad

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Demografische ontwikkelingen	4
2.1 Inwonertal Lelystad blijft ook de komende decennia doorgroeien	4
2.2 Oorsprong van de groei	5
2.3 Verandering van de samenstelling van de bevolking door verdere vergrijzing	6
3. Arbeidsmarkt	9
3.1 Veel middelhoog en laag opgeleiden, hoger opgeleiden minder vertegenwoordigd	9
3.2 Gemiddelde werkloosheid maar lage arbeidsparticipatie	10
3.3 Groot aandeel van de werkloze beroepsbevolking heeft een afstand tot de arbeidsmarkt	12
3.4 Relatief veel Lelystedelingen zijn werkzaam buiten de eigen gemeente	13
4. Economische ontwikkeling	14
4.1 Sectorstructuur: een verzorgend profiel, passend bij een provinciehoofdstad	14
4.2 Er is ruimte voor groei	15
4.3 Ontwikkeling werkgelegenheid Lelystad	15
4.4 Sectorale ontwikkelingen van 2004 tot en met 2020	16
4.5 De sectorstructuur kantelt, de speerpunt sectoren groeien snel	17
4.6 Dynamiek	19
4.7 Verdieping bedrijvendynamiek Lelystad 2015-2020	21

Economische analyse Lelystad

1. Inleiding

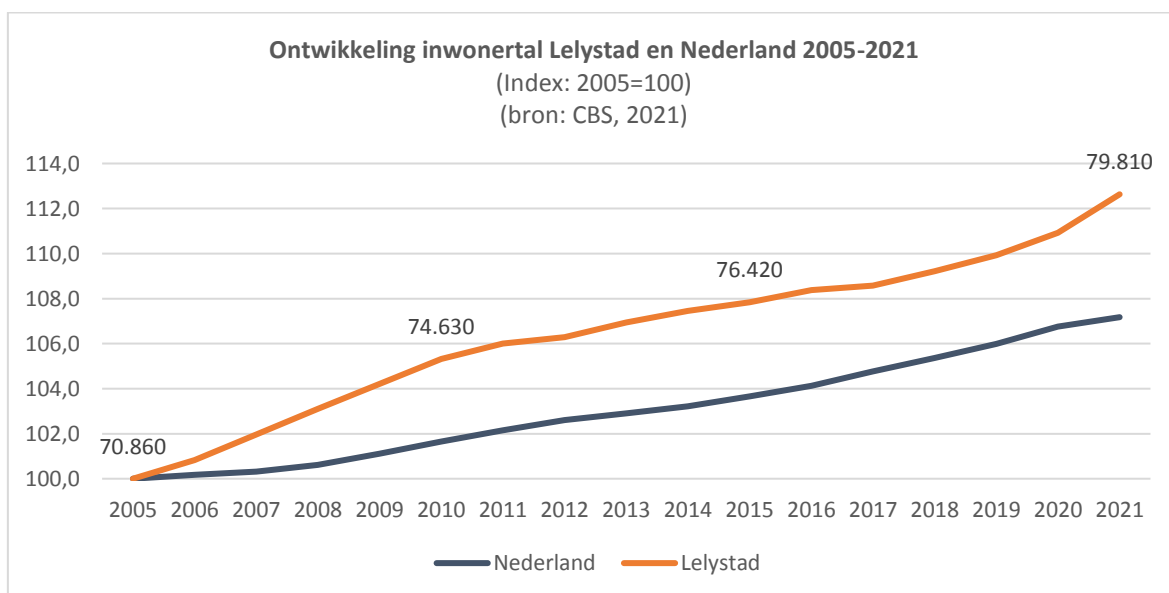
Voor de herijking van het economisch beleid van de gemeente Lelystad is het van belang dat er geredeneerd wordt vanuit een objectief beeld van de huidige economische situatie in de gemeente. Deze bijlage schetst dit beeld. Achtereenvolgens wordt in deze bijlage ingegaan op de demografische situatie, de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de economische situatie van de gemeente Lelystad. Het beeld dat hieruit ontstaat wordt daar waar relevant gespiegeld aan de ontwikkelingen in vergelijkbare of buurgemeenten, de provincie Flevoland en Nederland.

De gepresenteerde ontwikkelingen in de periode 2020-2021 worden sterk beïnvloed door de uitbraak van de corona pandemie in maart 2020. In een aantal zogenoemde corona updates zoomen we hier nader op in. Gezien het peilmoment van veel van de opgenomen data stamt van voor de uitbraak van de coronapandemie of de beginfase van de uitbraak, is het structurele effect van de coronapandemie op de Lelystadse economie in deze analyse nog niet zichtbaar. Wanneer deze analyse in volgende jaren opnieuw wordt gedaan zal blijken hoe diep de coronacrisis haar sporen heeft getrokken in de Lelystadse economie.

2. Demografische ontwikkelingen

2.1 Inwonertal Lelystad blijft ook de komende decennia doorgroeien

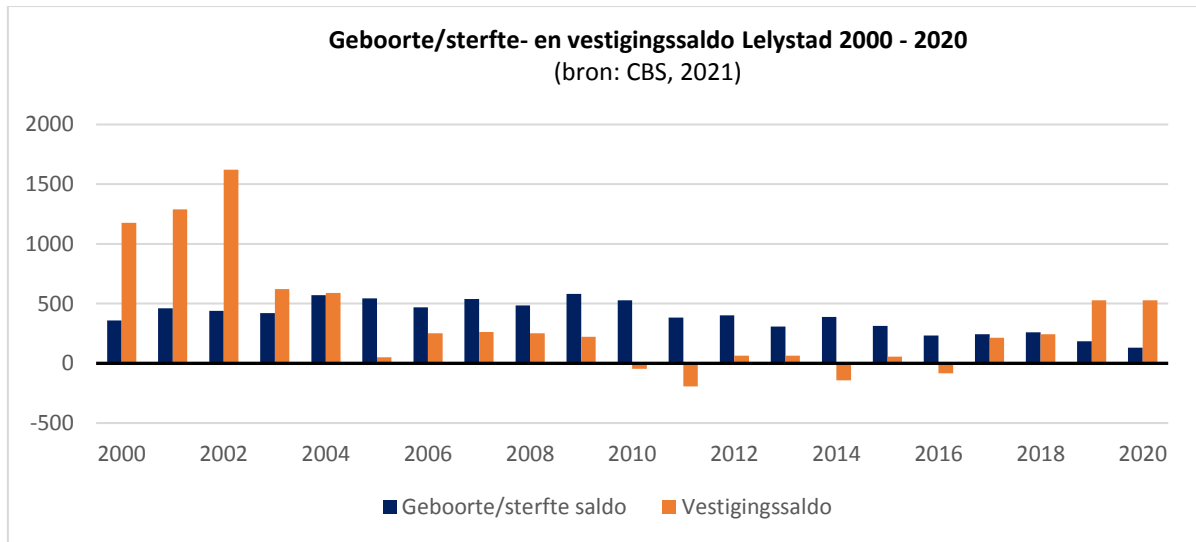
De gemeente Lelystad telde op 1 januari 2021 79.810 inwoners. Daarmee woont ongeveer 19% van alle inwoners van de provincie Flevoland in de gemeente Lelystad. In figuur 1 is de ontwikkeling van de bevolking van 2005 tot 2021 weergegeven. Hieruit blijkt dat het inwonertal in de gemeente Lelystad met name in de periode 2005 tot 2010 relatief hard is gegroeid. Vanaf 2010 ontwikkelt het inwonertal in Lelystad zich vergelijkbaar met de landelijke trend. Opvallend is dat het inwonertal hard groeide in het laatste jaar. De toename wordt voornamelijk verklaard door een toename van het migratiesaldo.

Figuur 1: Bevolkingsontwikkeling 2005-2021

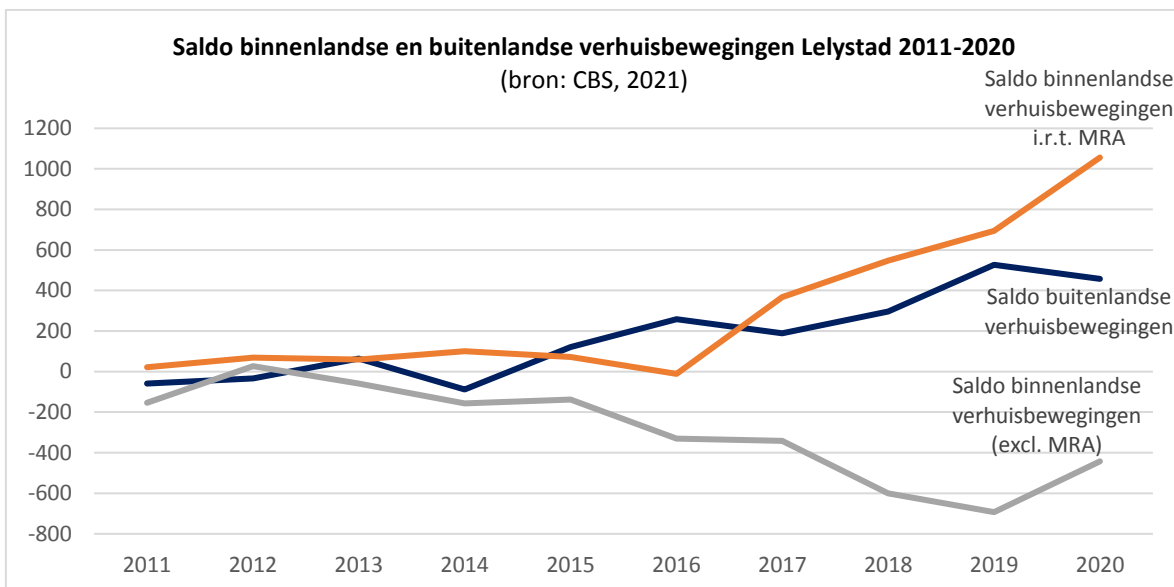
2.2 Oorsprong van de groei

De groei die Lelystad de afgelopen jaren heeft doorgemaakt is het gevolg van natuurlijke aanwas (saldo geboorte/sterfte) en een vestigingsoverschot. Figuur 2 laat zien wat het saldo van geboorte/sterfte en migratie is geweest in de afgelopen 20 jaar. Zichtbaar is dat het saldo geboorte/sterfte relatief stabiel is, maar dat dit cijfer de laatste jaren iets terug lijkt te lopen. Zo was het gemiddelde geboorte/sterfte saldo tussen de jaren 2000 en 2010 met +490 hoger dan tussen 2011 tot en met 2020 met een gemiddelde van +280. Daarnaast is zichtbaar dat het vestigingssaldo (inclusief het buitenlands- en binnenlandssaldo) erg varieert de laatste 15 jaar. De afgelopen vier jaar is er een stijging in het vestigingssaldo te zien.

Figuur 2: Het geboorte/sterfte- en vestigingssaldo Lelystad 2000 - 2020

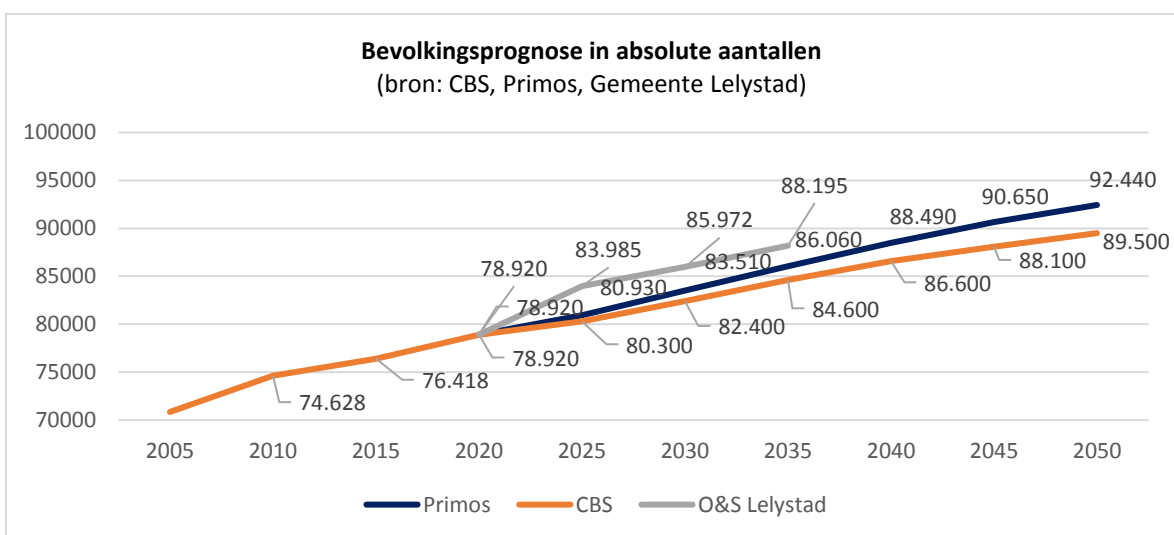
Figuur 3 laat het vestigingssaldo zien van binnenlandse-, buitenlandse verhuisbewegingen alsmede verhuisbewegingen binnen de MRA voor de periode 2011 tot en met 2020. Zichtbaar is dat het saldo buitenlandse verhuisbewegingen in de afgelopen jaren positief is. Daarnaast is zichtbaar dat Lelystad tot 2016 een negatief binnenlandse migratiesaldo had. Vanaf 2016 laat het binnenlandse migratiesaldo in relatie tot de MRA een sterk positieve ontwikkeling zien. Dit wordt met name verklaard doordat een groeiend aantal inwoners afkomstig uit gemeente Almere en in mindere mate uit gemeente Amsterdam, zich in Lelystad vestigen. Het binnenlands migratie saldo van Lelystad in relatie tot gemeenten buiten de MRA was de afgelopen jaren negatief. Dit geeft aan dat Lelystad met name binnen de MRA aantrekkelijker is geworden als vestigingsplaats.

Figuur 3: Saldo binnenlandse en buitenlandse verhuisbewegingen Lelystad van 2011 tot 2020

2.3 Verandering van de samenstelling van de bevolking door verdere vergrijzing

In figuur 4 is de toekomstige bevolkingsontwikkeling in de gemeente Lelystad geprognosticeerd op basis van drie verschillende prognoses. De twee prognoses (Primos en CBS) die doorgaan tot 2050 laten een vergelijkbaar beeld zien, waarbij het inwoneraantal oploopt op tot rond de 90.000. Wat opvalt is dat geen van de prognoses in de buurt komt van de in 'Lelystad Next Level' opgestelde ambitie van minimaal 100.000 inwoners¹. Om deze ambitie te realiseren is een trendbreuk nodig in de huidige binnenlandse migratiepatronen.

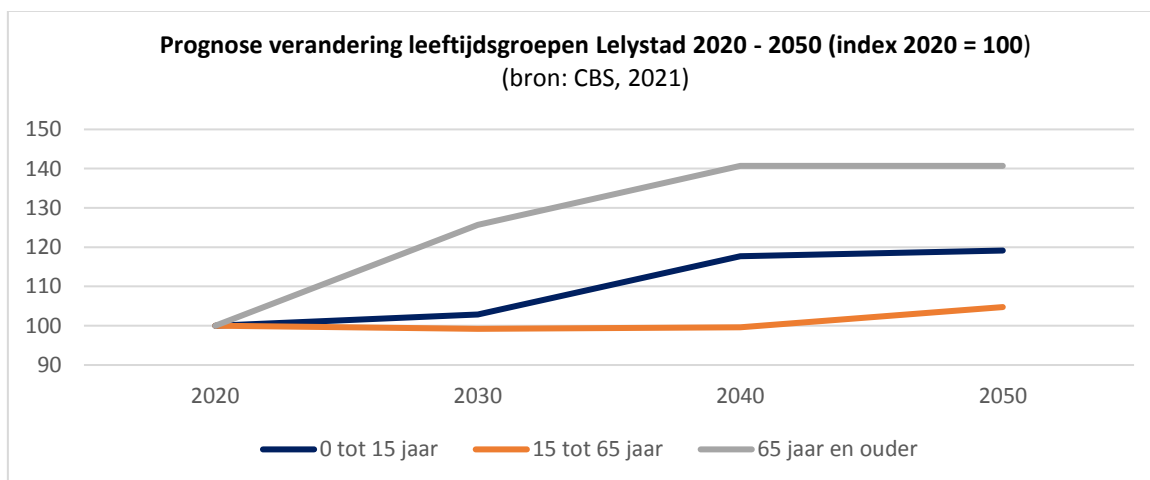

Figuur 4: Bevolkingsprognoses gemeente Lelystad in absolute aantallen

Uit de prognoses in figuur 4 blijkt dat Lelystad de aankomende jaren blijft groeien. Om inzicht te bieden in wat deze groei met de samenstelling van de bevolking in Lelystad doet wordt gebruik gemaakt van de prognose van het CBS. Figuur 5 laat de ontwikkeling van drie leeftijdsgroepen in Lelystad zien. Als gevolg van vergrijzing zal de leeftijdssamenstelling in de komende decennia veranderen. Zoals uit figuur 5 blijkt zal het aantal 65-plussers in 2050 met bijna 50% zijn toegenomen (van 14.000 nu, naar 19.700 in 2050), terwijl de

¹ De ambitie is in november 2020 per amendement bijgesteld naar de toevoeging van 40.000 woningen.

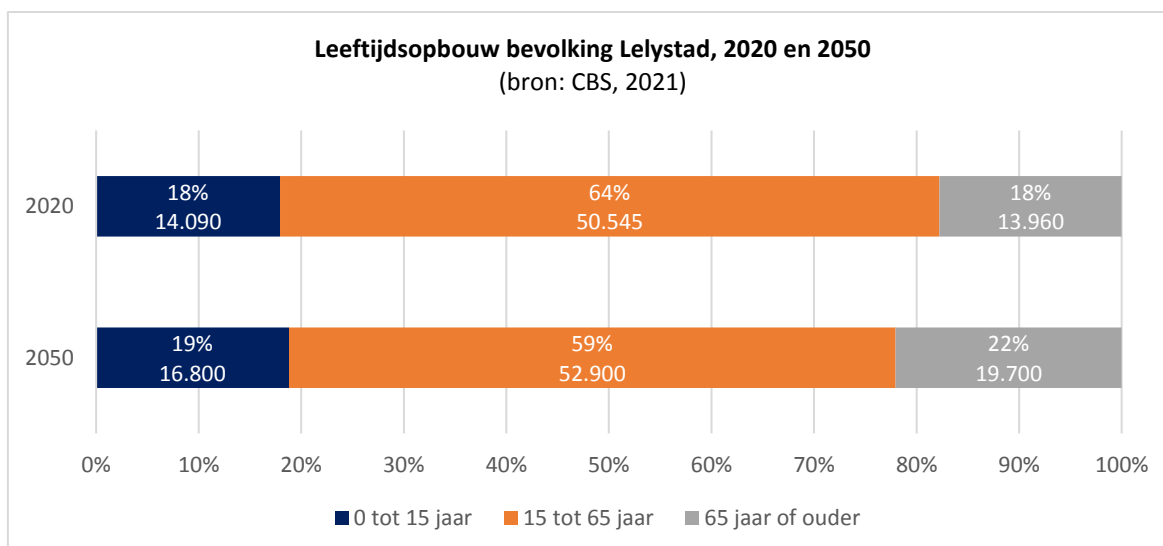
potentiële beroepsbevolking (15 - 65 jarigen) in dezelfde periode met bijna 5% stijgt (van 50.500 nu, naar 52.900 in 2050). Het aantal jongeren neemt toe met meer dan 19% (van 14.100 nu, naar 16.800 in 2050).

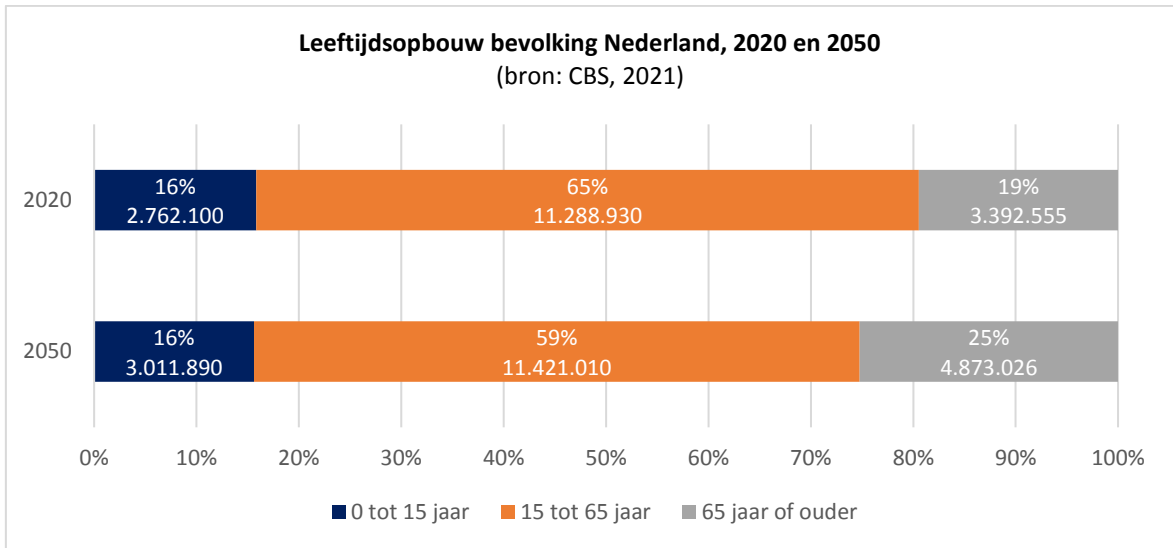
Figuur 5: Ontwikkeling leeftijdsgroepen Lelystad van 2020 tot 2050

In figuren 6 en 7 is zichtbaar wat deze ontwikkeling doet met de leeftijdsamenstelling in respectievelijk Lelystad en Nederland. Hieruit blijkt dat de bevolking in Lelystad op het moment jonger is dan die van Nederland: Lelystad telt relatief meer jongeren en minder ouderen.

Daarnaast is zichtbaar dat, overeenkomstig met het landelijke beeld, in Lelystad het aandeel van de beroepsbevolking in de totale bevolking daalt, maar dat afwijkend op het landelijk beeld het aandeel jongeren in de totale bevolking stijgt. Een ander verschil dat zichtbaar wordt, is dat er landelijk sprake is van een sterkere vergrijzing van de bevolking.

Figuur 6: Leeftijdssamenstelling Lelystad 2020 en 2050

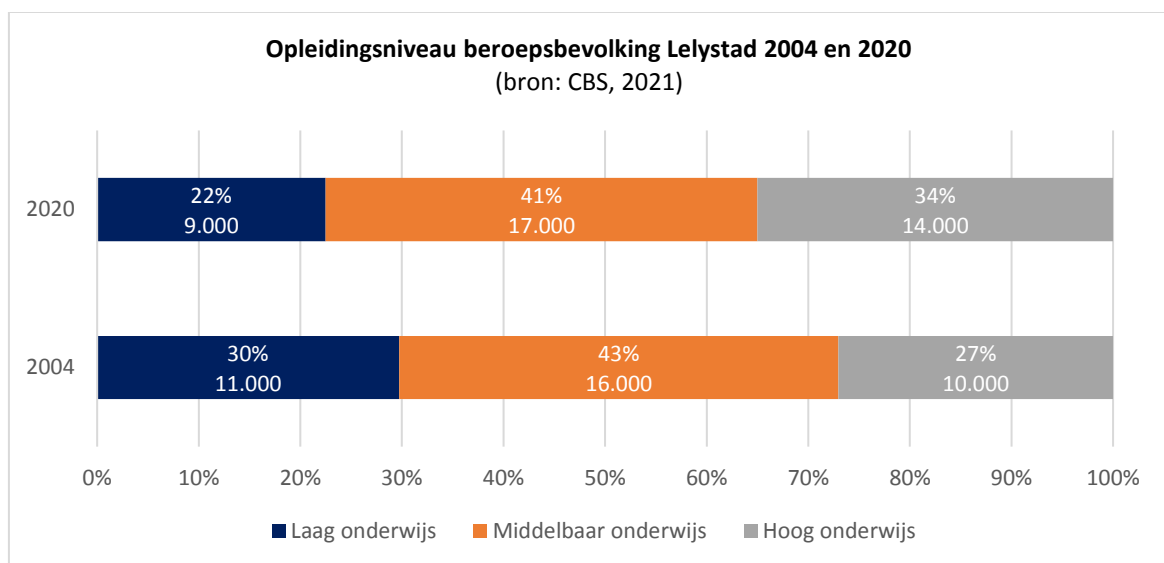

Figuur 7: Leeftijdssamenstelling Nederland 2020 en 2050

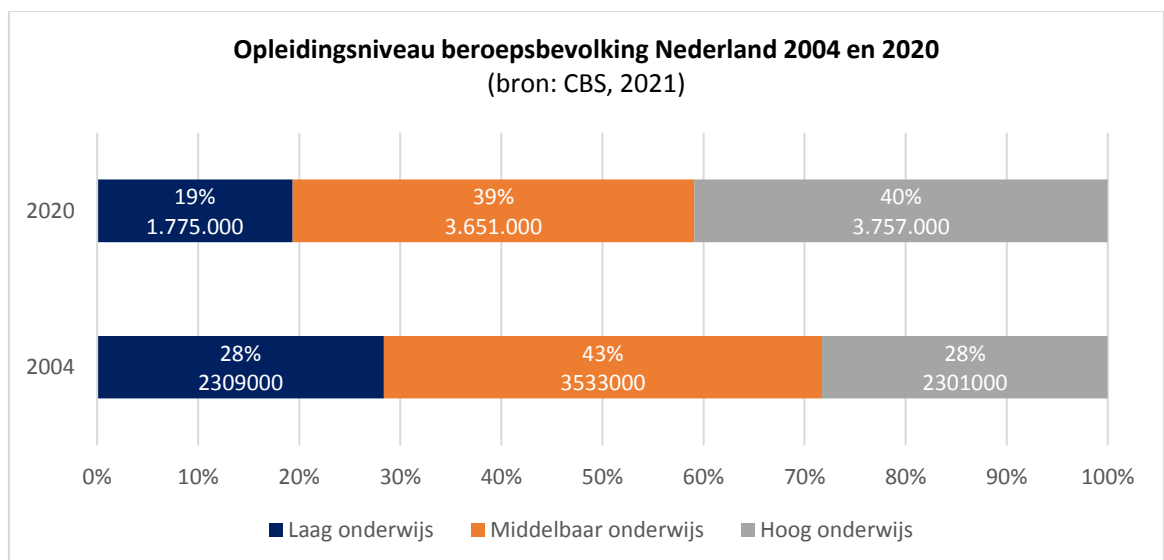
3. Arbeidsmarkt

3.1 Veel middelhoog en laag opgeleiden, hoger opgeleiden minder vertegenwoordigd

De totale beroepsbevolking in Lelystad bestaat uit ongeveer 40.000 personen. Figuur 8 en 9 geven het opleidingsniveau weer van de werkzame beroepsbevolking in Lelystad en Nederland voor de jaren 2004 en 2020². De Lelystadse beroepsbevolking kenmerkt zich door relatief veel laag (basisonderwijs, het vmbo, de eerste 3 leerjaren van havo/vwo of MBO 1) en middelbaar (bovenbouw Havo/VWO of MBO 2-4) opgeleiden. Deze groep telt 63% van de beroepsbevolking in Lelystad en 58% in Nederland. Verder is zichtbaar dat in Nederland het aandeel hoger opgeleiden in de periode 2004 tot 2020 harder is gestegen dan in Lelystad. Lelystad is de afgelopen periode achtergebleven bij de landelijke trend waarin de beroepsbevolking steeds hoger is opgeleid.

Figuur 8: Opleidingsniveau beroepsbevolking Lelystad in 2004 en 2020

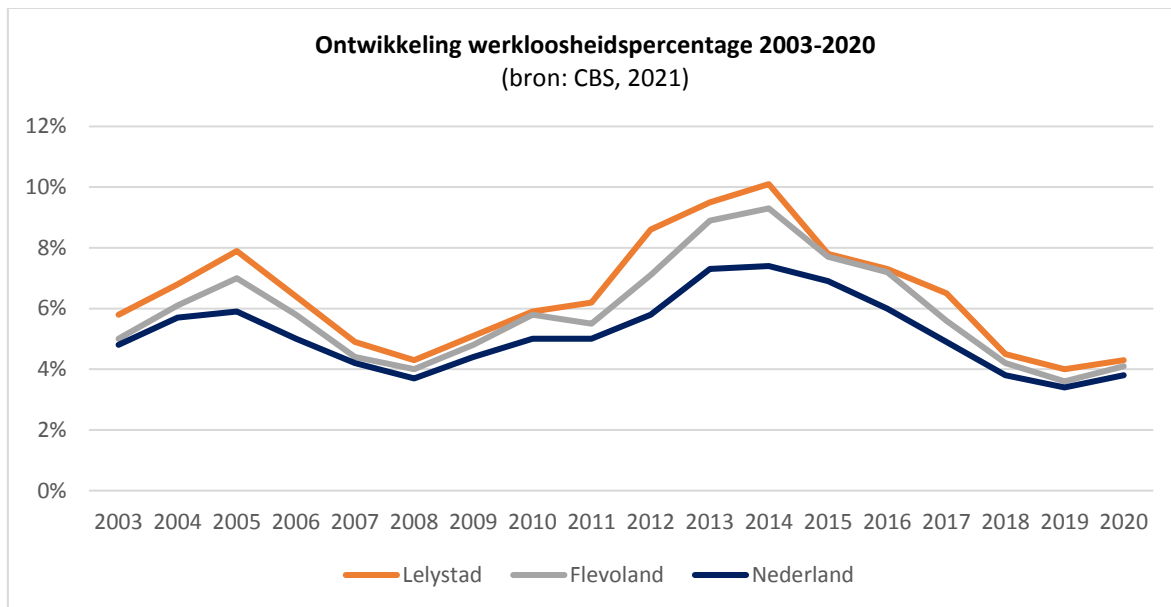

Figuur 9: Opleidingsniveau beroepsbevolking Nederland in 2004 en 2020.

² In de figuren is de categorie onbekend weggelaten waardoor een licht verschil ontstaat in de totale omvang van de beroepsbevolking

3.2 Gemiddelde werkloosheid maar lage arbeidsparticipatie

Het werkloosheidspercentage in Lelystad lag in 2020 op 4,3%. Historisch gezien heeft het werkloosheidspercentage in Lelystad altijd boven dat van Nederland en Flevoland gelegen. Zo ook in 2020 (Flevoland: 4,1%, Nederland: 3,8%).

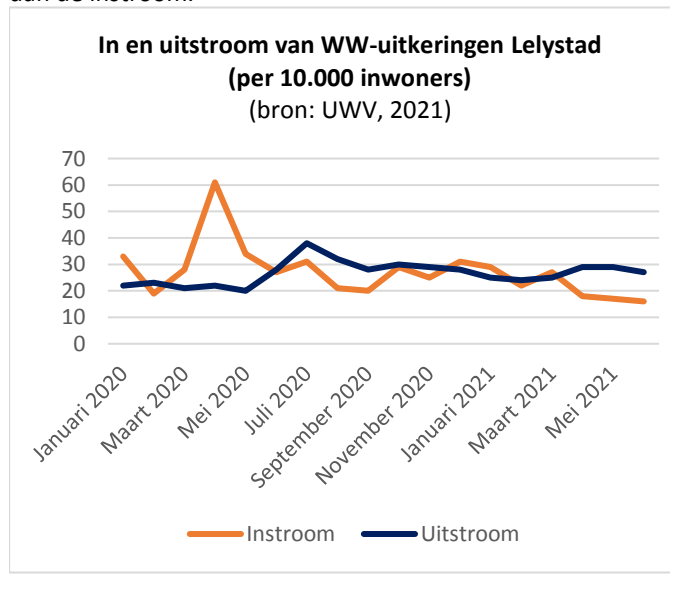

Figuur 10: Ontwikkeling werkloosheidspercentage Lelystad, Flevoland en Nederland van 2003 tot en met 2020

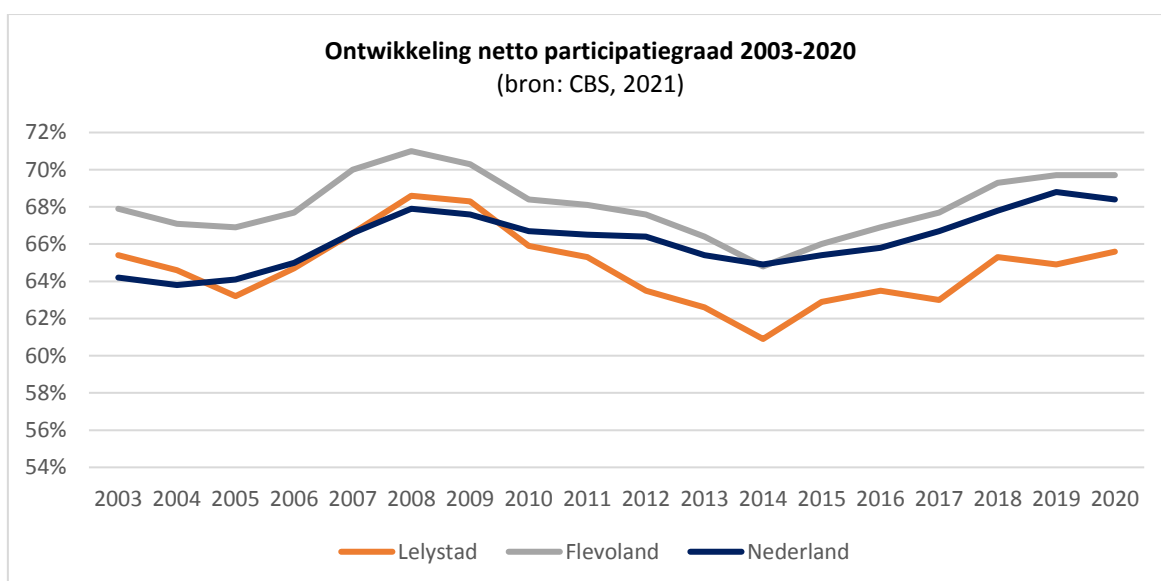
De langjarige ontwikkeling van de werkloosheid (figuur 10) laat zien dat in periodes van laagconjunctuur het werkloosheidspercentage harder stijgt in Lelystad dan in Flevoland en Nederland, terwijl in tijden van hoogconjunctuur de werkloosheid relatief harder daalt. Lelystad is dan ook bovengemiddeld gevoelig voor conjuncturele schommelingen. Een mogelijke verklaring hiervoor kan liggen in het feit dat Lelystad relatief veel laag en middelhoog opgeleide inwoners kent. In tijden van laagconjunctuur zijn het over het algemeen de laagopgeleide banen die versneld onder druk komen te staan. Ook in deze Corona periode zien we dit patroon terug keren.

Corona update

Het aantal WW-uitkeringen in Lelystad is in mei 2020 gepiekt tot 1.770. In augustus 2021 is dit aantal weer gedaald tot 1.160. De instroom in WW-uitkeringen had een piek in april 2020. Er is te zien dat sinds 2021 de WW uitstroom hoger is dan de instroom.

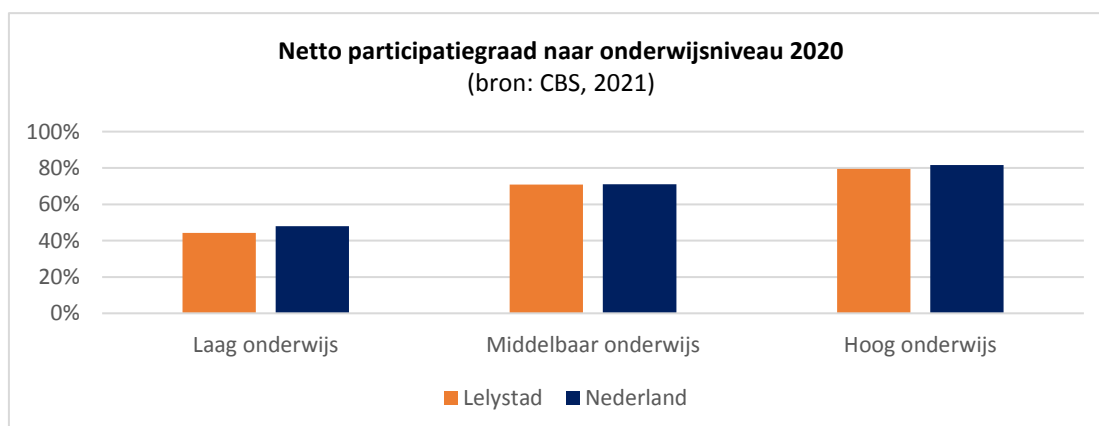

Als gevolg van een aantrekkende economie is in de periode 2014-2019 de werkloosheid gedaald en hebben meer mensen geschikt werk weten te vinden. Ten gevolge van de coronapandemie en bijbehorende crisis is de werkloosheid in 2020 licht gestegen. Figuur 11 laat de ontwikkeling van de netto arbeidsparticipatie voor Lelystad, Flevoland en Nederland zien. Hoewel de netto arbeidsparticipatie in Lelystad in de afgelopen jaren stijgt, blijft deze achter bij de netto arbeidsparticipatie in zowel Nederland als Flevoland. Daarnaast is het verschil in netto arbeidsparticipatie de afgelopen jaren groter geworden: de netto arbeidsparticipatie in Flevoland en Nederland stijgt harder dan in Lelystad. Er is in Lelystad een relatief groot deel van de beroepsbevolking dat niet meedoet op de arbeidsmarkt. Opvallend is dat ondanks de coronacrisis, de netto participatiegraad in Lelystad in 2020 is gestegen.

Figuur 11: Ontwikkeling netto arbeidsparticipatie Lelystad, Nederland en Flevoland van 2003 tot en met 2020

Figuur 12 laat de netto arbeidsparticipatiegraad naar opleidingsniveau voor Lelystad en Nederland zien. Hieruit blijkt dat de netto arbeidsparticipatie voor middelbaar opgeleiden niet afwijkt van het Nederlands gemiddelde, maar dat de participatiegraad voor zowel lager- als hoger opgeleiden in Lelystad lager ligt dan in Nederland als geheel. Daarnaast is in paragraaf 3.1 zichtbaar dat het aandeel laagopgeleiden in de beroepsbevolking van Lelystad hoger ligt dan landelijk het geval is en dat het gat tussen Lelystad en Nederland wat betreft opleidingsniveau tussen 2004 en 2020 groter is geworden. Dit kan het effect van de participatiegraad versterken. De opleidingskloof is echter geen verklaring waarom de lager en hoger opgeleiden in Lelystad een lagere participatiegraad hebben dan gemiddeld in Nederland.

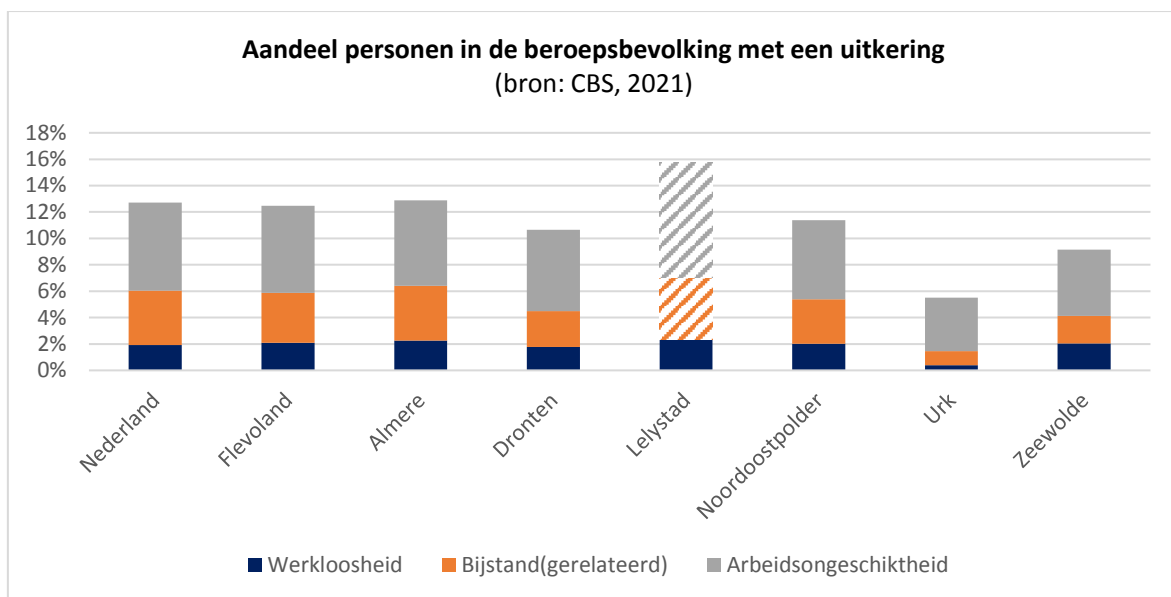
Figuur 12: Netto arbeidsparticipatiegraad naar onderwijsniveau Lelystad en Nederland 2020

3.3 Groot aandeel van de werkloze beroepsbevolking heeft een afstand tot de arbeidsmarkt

De lage arbeidsparticipatie gaat gepaard met relatief veel personen in de beroepsbevolking die een uitkering ontvangen. Lelystad telt in januari 2020 7.970 personen die een uitkering (exclusief AOW) ontvangen. Dit is 16% van de totale bevolking tussen de 15 en 65 jaar. Figuur 13 laat zien dat Lelystad in vergelijking met Nederland als geheel en andere gemeenten in Flevoland relatief veel mensen met een uitkering kent. Met name het aandeel arbeidsongeschikten is in Lelystad relatief hoog. Dit kan tevens een oorzaak zijn van de lage arbeidsparticipatie.

Corona update

Tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2021 groeide het aantal personen met een bijstandsuitkering in Lelystad met 1,4%.

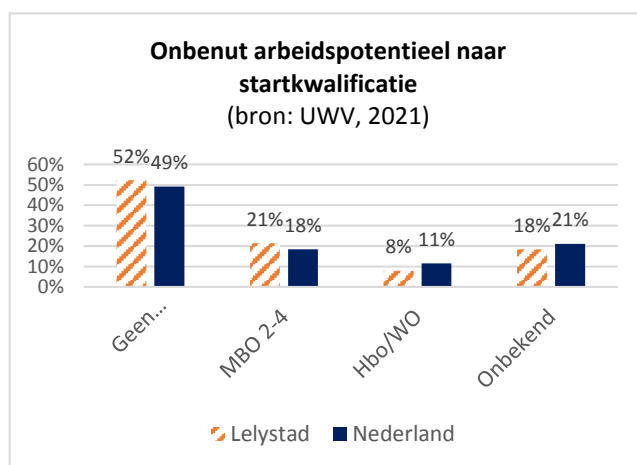

Figuur 13: Aandeel personen van het totaal aantal personen tussen de 15 en 65 jaar dat een uitkering ontvangt, januari 2020

In januari 2021 waren er 4.770 geregistreerde werkzoekenden zonder dienstverband (het onbenut arbeidspotentieel). Figuur 14 en 15 geven de kenmerken van deze groep werkzoekenden.

Startkwalificatie van onbenut arbeidspotentieel

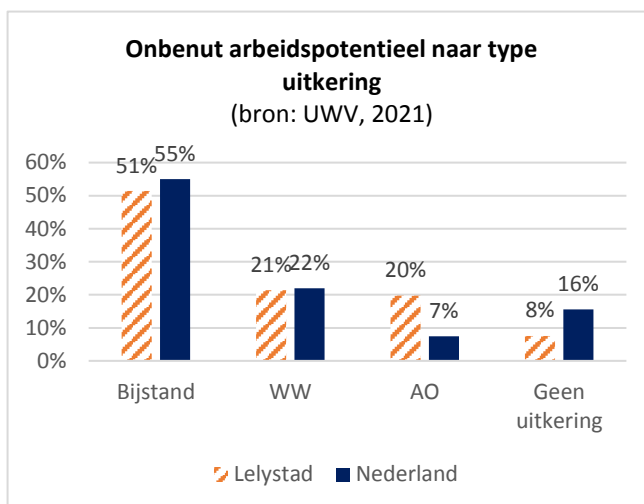
Figuur 14 laat zien wat de startkwalificaties zijn van het onbenut arbeidspotentieel. Hier wordt zichtbaar dat meer dan de helft van de werkzoekenden in Lelystad niet beschikt over een startkwalificatie (personen met enkel havo/VWO diploma worden hier ook gezien als personen zonder startkwalificatie). Het opleidingsniveau van werkzoekenden ligt iets later dan het landelijk gemiddelde.

Figuur 14: Onbenut arbeidspotentieel (geregistreerd werkzoekenden zonder dienstverband) naar startkwalificatie, januari 2021

Onbenut arbeidspotentieel naar uitkering

Figuur 15 laat de verdeling van de werkzoekenden naar type uitkering zien. Het aandeel van het onbenut arbeidspotentieel dat een WW- of bijstandsuitkering ontvangt ligt in Lelystad iets onder het Nederlands gemiddelde. Verder geldt zowel landelijk als voor Lelystad dat een relatief klein aandeel van de werkzoekenden een WW uitkering ontvangt, terwijl het merendeel van het onbenutte arbeidspotentieel een bijstandsuitkering ontvangt. Dit laatste duidt vaak op langdurige werkloosheid. Opvallend is dat het aandeel personen dat een arbeidsongeschiktheidsuitkering (AO) ontvangt in Lelystad een stuk hoger ligt dan in Nederland.

Figuur 15: Onbenut arbeidspotentieel (geregistreerd werkzoekenden zonder dienstverband) naar type uitkering, januari 2021

3.4 Relatief veel Lelystedelingen zijn werkzaam buiten de eigen gemeente

De pendelcijfers³ geven een indicatie van het aantal banen van werknemers die woonachtig zijn in een gemeente en werkzaam zijn in een andere gemeente. De cijfers geven een indicatie over de woon- en werkfunctie die Lelystad heeft. Figuur 16 laat de pendelcijfers van de gemeente Lelystad in 2019 zien. In totaal zijn er 14.300 inwoners van Lelystad die ook in Lelystad werken, 17.400 mensen vormen de inkomende pendel en 21.600 mensen vormen de uitgaande pendel.

Figuur 16: Pendelcijfers Lelystad december 2019 (bron: CBS)

Gemeente	Omvang inkomende pendel	Gemeente	Omvang uitgaande pendel
Almere	3.200	MRA (excl. Almere)	4.600
Dronten	2.700	Almere	4.100
Noordoostpolder	1.000	Dronten	900
MRA (excl. Almere)	600	Arnhem	700
Deventer	600	Harderwijk	700
Zeewolde	600	Zeewolde	700
Kampen	500	Haarlemmermeer	600
Harderwijk	500	Barneveld	600
Zwolle	500	Apeldoorn	500
Enschede	500	Noordoostpolder	500
Urk	400		

Tabel 1: Inkomende en uitgaande pendel gemeente Lelystad, december 2019 (bron: CBS)

³ De aantallen komen niet direct overeen met het aantal banen in Lelystad vanwege het verschil in peildatum en komen niet direct overeen met de beroepsbevolking omdat de data redeneert vanuit arbeidsovereenkomsten en een persoon meerdere arbeidsovereenkomsten kan hebben.

Inkomende pendel

Naast de 14.300 eigen inwoners komen er dagelijks 17.400 inwoners van andere gemeente werken in de gemeente Lelystad. Daarmee werken er dagelijks 31.700 arbeidskrachten bij bedrijven en instellingen gevestigd binnen Lelystad. Uit tabel 1 is op te maken dat Lelystad met name arbeidskrachten uit de buurgemeenten ontvangt.

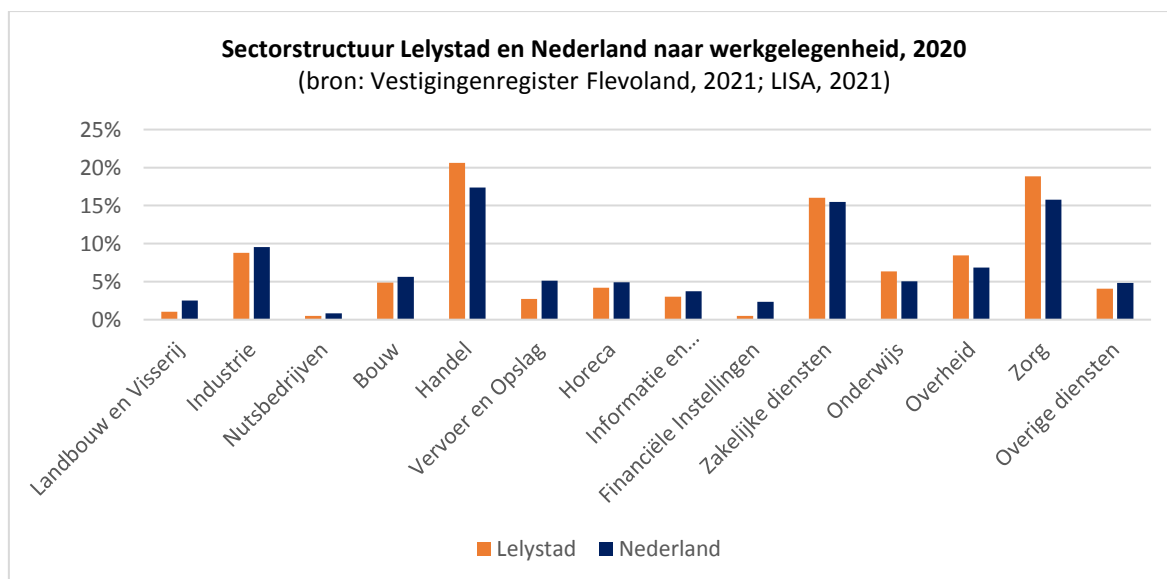
Uitgaande pendel

Van de 35.900 arbeidskrachten woonachtig in Lelystad werkt minder dan de helft (14.300 inwoners) in de eigen woongemeente. Ruim 21 duizend inwoners van Lelystad zijn werkzaam buiten de eigen gemeente. In tabel 1 is te zien dat een groot deel van de inwoners van Lelystad (die niet in Lelystad zelf werken) werkzaam zijn binnen de Metropool Regio Amsterdam (MRA + Almere).

4. Economische ontwikkeling

4.1 Sectorstructuur: een verzorgend profiel, passend bij een provinciehoofdstad

In figuur 17 is op basis van de werkgelegenheid de sectorstructuur van Lelystad afgezet tegen de landelijke sectorstructuur. Zichtbaar wordt dat de sectorstructuur van Lelystad een licht onderscheidend profiel heeft in vergelijking met Nederland.

Figuur 17: Sectorstructuur op basis van werkgelegenheid in Lelystad en Nederland

Wat ten opzichte van de landelijke sectorstructuur opvalt is de omvangrijke quataire sector. Lelystad kent dan ook een regionaal verzorgend profiel, passend bij de functie van provinciehoofdstad. Echter, ook de handel is relatief sterk vertegenwoordigd in de sectorstructuur van Lelystad. Deze oververtegenwoordiging wordt met name veroorzaakt door een concentratie van logistieke (groothandel) activiteiten in Lelystad.

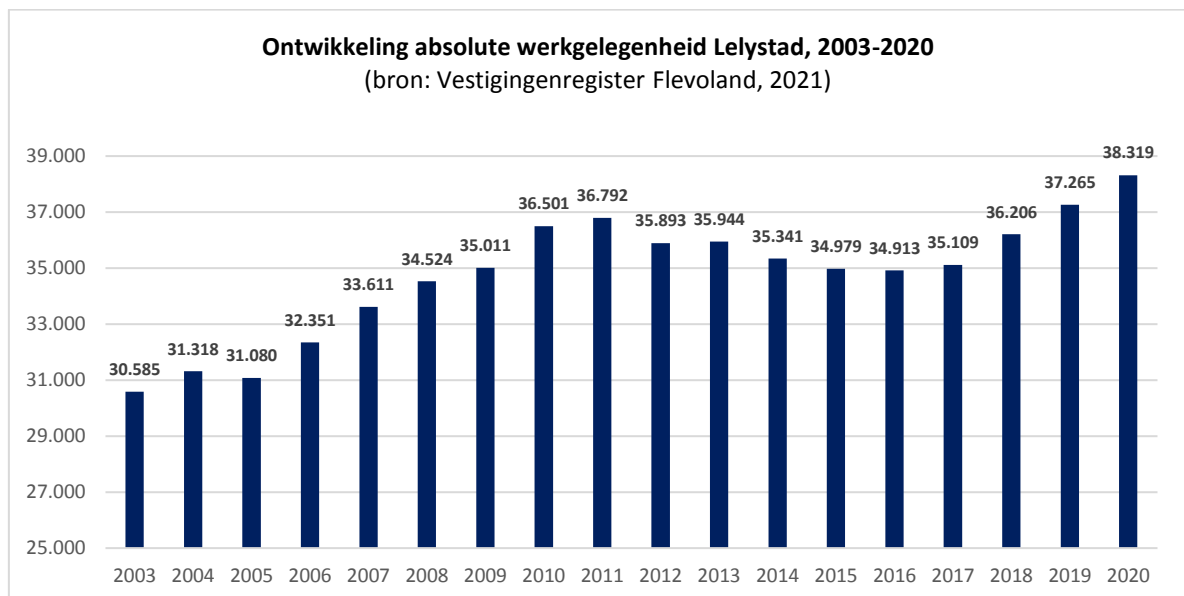
4.2 Er is ruimte voor groei

In Lelystad zijn in 2020 7.455 bedrijven en instellingen gevestigd die samen goed zijn voor 38.320 banen. Hierbij worden de uitzendkrachten geteld bij het bedrijf waar zij op de loonlijst staan. Wanneer de werkgelegenheid wordt berekend door uitzendkrachten te tellen bij de bedrijven waar ze 'ingeleend' worden, dan telt Lelystad in 2020 39.630 arbeidskrachten (LISA). Genoemd verschil impliceert dat Lelystadse bedrijven relatief veel gebruik maken van uitzendkrachten.

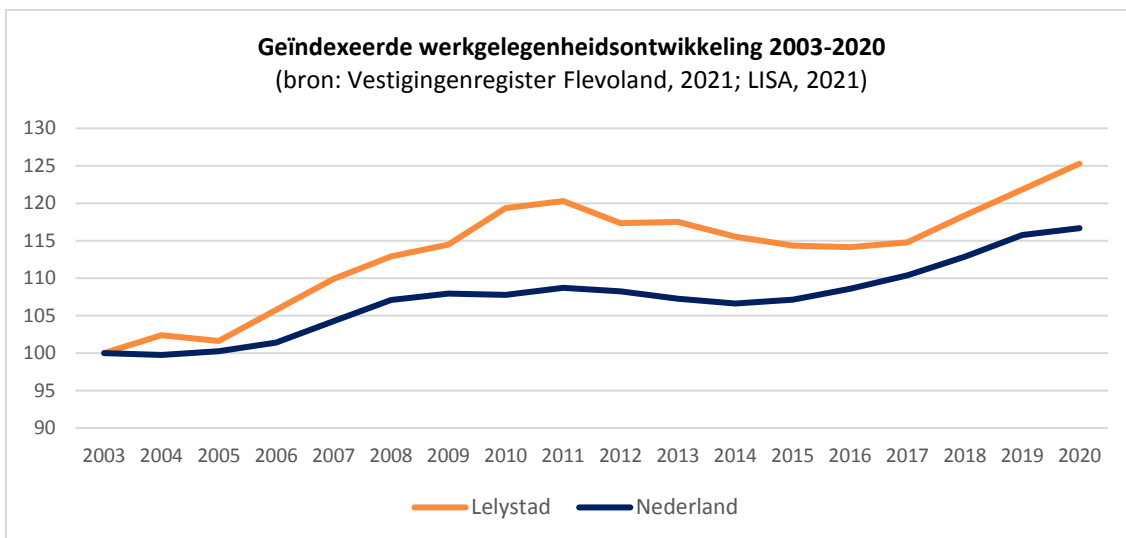
Het aantal banen per 1.000 inwoners tussen de 15 en 64 jaar verschilt erg per stad en geeft een indicatie van de regionale functie van een gemeente. Wanneer de uitzendkrachten geteld worden waar deze 'ingeleend' worden, dan telt Lelystad in 2020 784 banen per 1.000 inwoners tussen de 15 en 64 jaar (Bron: waarstaatjegemeente.nl). Dit is lager dan het landelijke gemiddelde van 796 en fors lager dan andere steden als Groningen (907), Leeuwarden (911), Maastricht (913) en Zwolle (1.213). Daarentegen kent Lelystad een hoger cijfer dan Almere (618), Haarlem (659) en Gouda (769) die bekend staan als 'woongemeenten'. Lelystad zit hier ergens tussen in. Doordat het totaal aantal banen incl. uitzendkrachten lager ligt dan het totaal aantal personen in de beroepsbevolking (41.000) kan in combinatie met de pendelgegevens gesteld worden dat Lelystad (ondanks de forse groei in werkgelegenheid in de afgelopen jaren) op dit moment vooral een woonfunctie heeft.

4.3 Ontwikkeling werkgelegenheid Lelystad

Figuur 18 geeft de ontwikkeling van de werkgelegenheid in Lelystad tussen 2003 en 2020 in absolute getallen weer. De werkgelegenheid in Lelystad is sinds 2003 gegroeid met 7.730 banen. Dit is een toename van 25%. De geïndexeerde ontwikkeling van de werkgelegenheid in Lelystad en Nederland (figuur 19) laat zien dat sinds begin deze eeuw de werkgelegenheidsontwikkeling in Lelystad structureel boven het landelijk gemiddelde ligt.

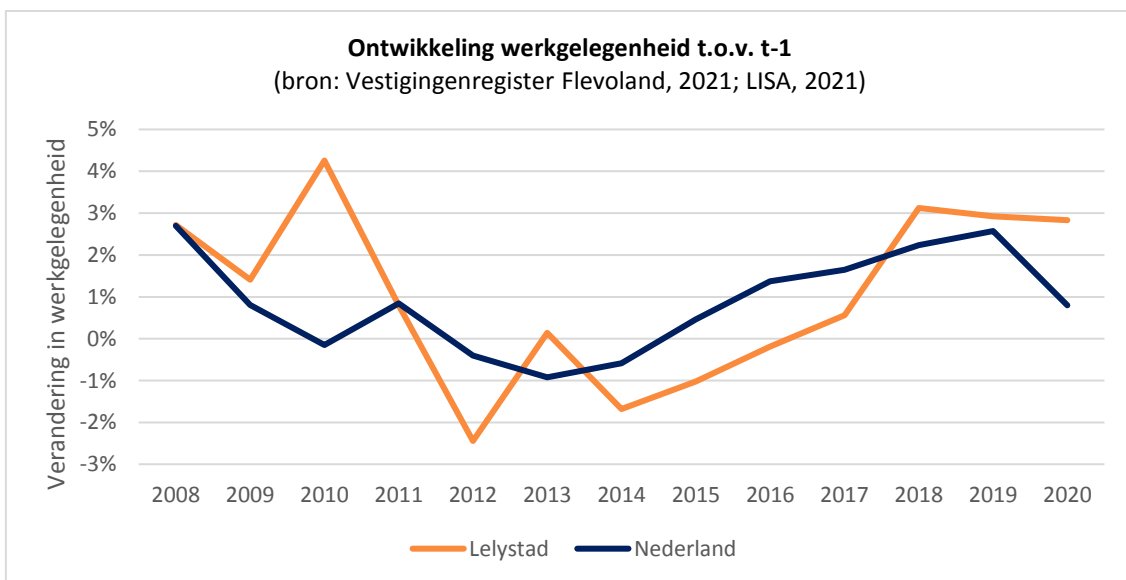

Figuur 18: Werkgelegenheidsontwikkeling Lelystad 2003-2020

Figuur 19: Geïndexeerde werkgelegenheidsontwikkeling in Lelystad en Nederland van 2003 tot en met 2020

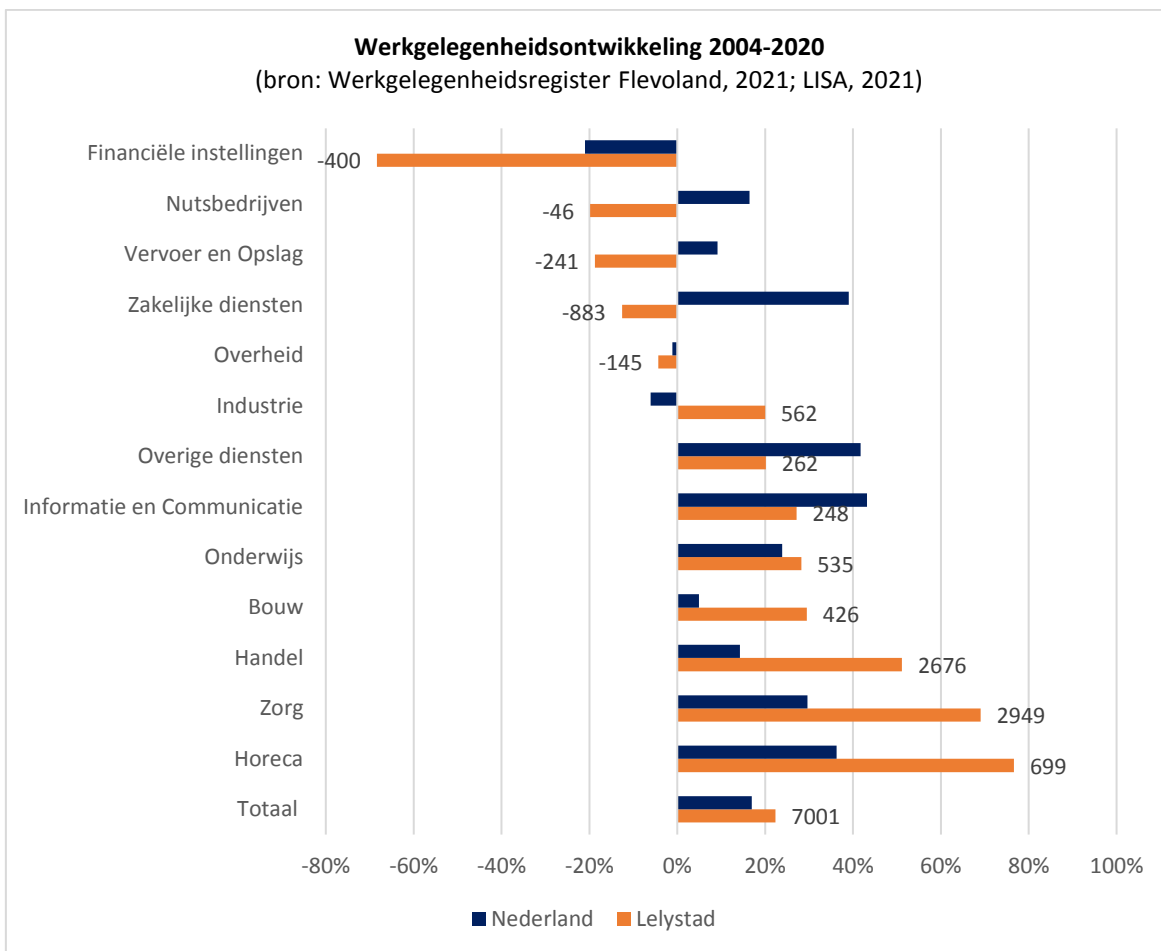
Figuur 20 laat de jaarlijkse werkgelegenheidsontwikkeling zien voor Lelystad en Nederland. Uit de figuur is op te maken dat Lelystad in termen van werkgelegenheid heftiger reageert op conjunctuurschommelingen. In een mindere economische periode neemt de werkgelegenheid sneller af, terwijl daarentegen in een periode van hoogconjunctuur de werkgelegenheid ook weer sneller toeneemt. Een mogelijke verklaring voor deze conjunctuurgevoeligheid is dat Lelystadse bedrijven relatief veel gebruik maken van uitzendkrachten. Daarnaast zien we dat in steden met de omvang van Lelystad relatief veel filialen zijn gevestigd. Zeker wanneer het economisch minder gaat zijn het vaak de filialen die het eerst geraakt worden.

Figuur 20: Ontwikkeling werkgelegenheid t.o.v. t-1 in Lelystad en Nederland van 2008 tot en met 2020

4.4 Sectorale ontwikkelingen van 2004 tot en met 2020

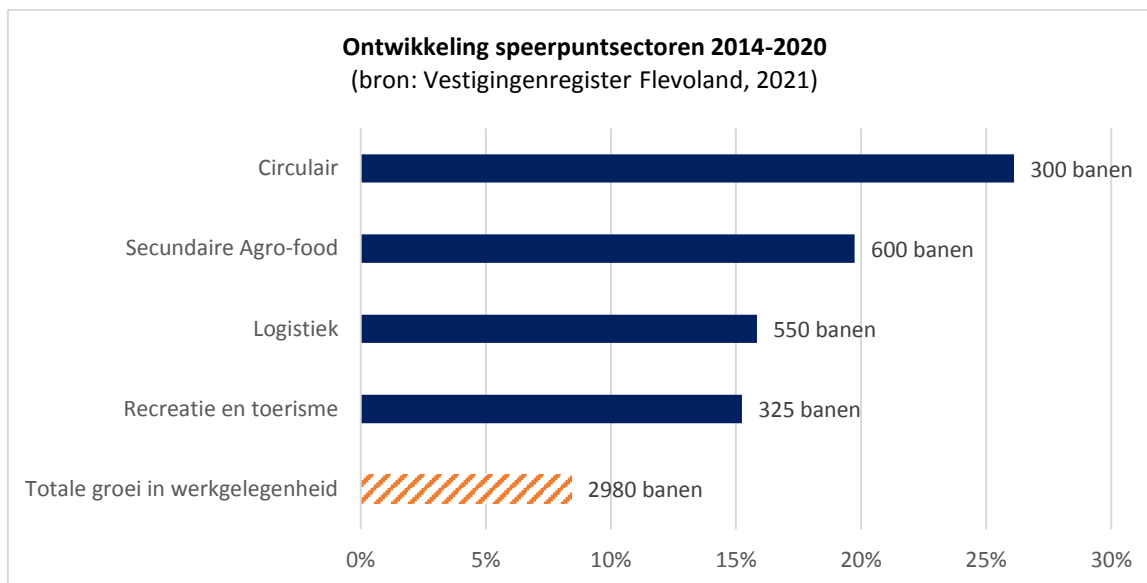
Figuur 21 laat de absolute en procentuele verandering in werkgelegenheid per sector zien voor Lelystad en Nederland in de periode 2004 – 2020. Het is duidelijk zichtbaar dat vooral de werkgelegenheid bij financiële instellingen fors is gekrompen. Daarnaast is er in absolute zin ook een grote daling van het aantal arbeidsplaatsen in de zakelijke diensten. Vanwege de centralisatie van activiteiten, automatisering en digitalisering zijn er in deze sectoren in Lelystad veel arbeidsplaatsen verdwenen. De grote groeiende sectoren zijn zorg, handel en horeca.

Figuur 21: Procentuele verandering in werkgelegenheid per sector in Lelystad en Nederland tussen 2004 en 2020

4.5 De sectorstructuur kantelt, de speerpunt sectoren groeien snel

Eerder gepresenteerde sectorstructuur geeft op hoofdlijnen een goed beeld van de economie van Lelystad. Binnen Lelystad is er echter ook een clustering van activiteiten die onder verschillende sectoren vallen en niet goed zichtbaar is in de gepresenteerde sectorstructuur. Voor Lelystad zijn dit de sectoren logistiek, recreatie en toerisme, circulair en secundaire agro-food. Figuur 22 laat zien met hoeveel procent die sectoren gestegen zijn en hoeveel banen dit in totaal heeft opgeleverd. In de figuur is zichtbaar dat het aandeel van deze sectoren in de sectorstructuur van Lelystad de afgelopen 6 jaar procentueel een behoorlijke groei heeft doorgemaakt. Hieruit is op te maken dat de sectorstructuur van Lelystad aan het kantelen is, waarbij het verzorgende karakter aan het afnemen is, terwijl de stuwende bedrijvigheid toeneemt. In absolute zin valt met name de groei in de secundaire agrofood en logistiek op. In relatieve zin valt de opkomst van circulaire bedrijfsactiviteiten op.

Figuur 22: Ontwikkeling speerpuntsectoren Lelystad 2014-2020

Circulair

De afbakening voor de circulaire economie is gebaseerd op sectoren die van nature onder te verdelen zijn in de zes R-strategieën (recover, recycle, repair en remanufacture, re-use, reduce, refuse en rethink)⁴. Het nadeel van deze onderverdeling naar SBI niveau is dat bedrijven die circulaire activiteiten ondernemen maar vanwege de aard van hun werkzaamheden niet tot de R-strategieën worden gerekend, hier niet worden meegenomen. Desalniettemin lijkt de opkomst van de circulaire economie ook een groei in dit type ondernemingen te bewerkstelligen. Deze 'sector' is namelijk gegroeid met 300 banen (26%) van 1.150 banen in 2014 naar 1.450 banen in 2020. Dit betreft 4% van de totale werkgelegenheid in 2020. Deze groei komt voornamelijk door de komst van nieuwe vestigingen: deze hebben 470 banen opgeleverd.

Secundaire Agro-Food

De secundaire Agro-Food sector omvat de vervaardiging van en de handel in voedingsmiddelen, exclusief eet- en drinkgelegenheden. Deze sector is in de periode 2014-2020 van 3.030 met 600 arbeidsplaatsen naar 3.630 gegroeid. Dit is een groei van 20%. Met 3.630 arbeidsplekken neemt de secundaire agro-food 9% van de werkgelegenheid in Lelystad voor haar rekening. De groei in deze sector is met name toe te rekenen aan de groei van bestaande bedrijven. Er zijn 650 extra arbeidsplaatsen ontstaan bij 42 vestigingen.

Logistiek

De driehoek Almere-Lelystad-Zeewolde staat op nummer drie in de nationale logistieke hotspot-verkiezing (2020). De logistieke sector in Lelystad omvat alle activiteiten op het gebied van groothandel en vervoer en opslag en is de afgelopen 6 jaar met 16% gegroeid van 3.460 arbeidsplaatsen in 2014 naar 4.008 arbeidsplaatsen in 2020. Met 4.008 arbeidsplaatsen neemt de logistieke sector inmiddels ongeveer 10% van de werkgelegenheid in Lelystad voor rekening. Deze groei is vooral ontstaan door de oprichting van nieuwe vestigingen binnen de sector logistiek. Er ontstonden hierdoor 1040 nieuwe arbeidsplaatsen.

Recreatie en toerisme

De werkgelegenheid binnen de sector recreatie en toerisme is afgeleid van de definitie zoals deze door Stichting Lisa is geformuleerd en omvat horeca, logiesverstrekking, detail- en groothandel, vervoer, cultureel,

⁴ Bron: PBL, Circulaire economie in kaart, 2019

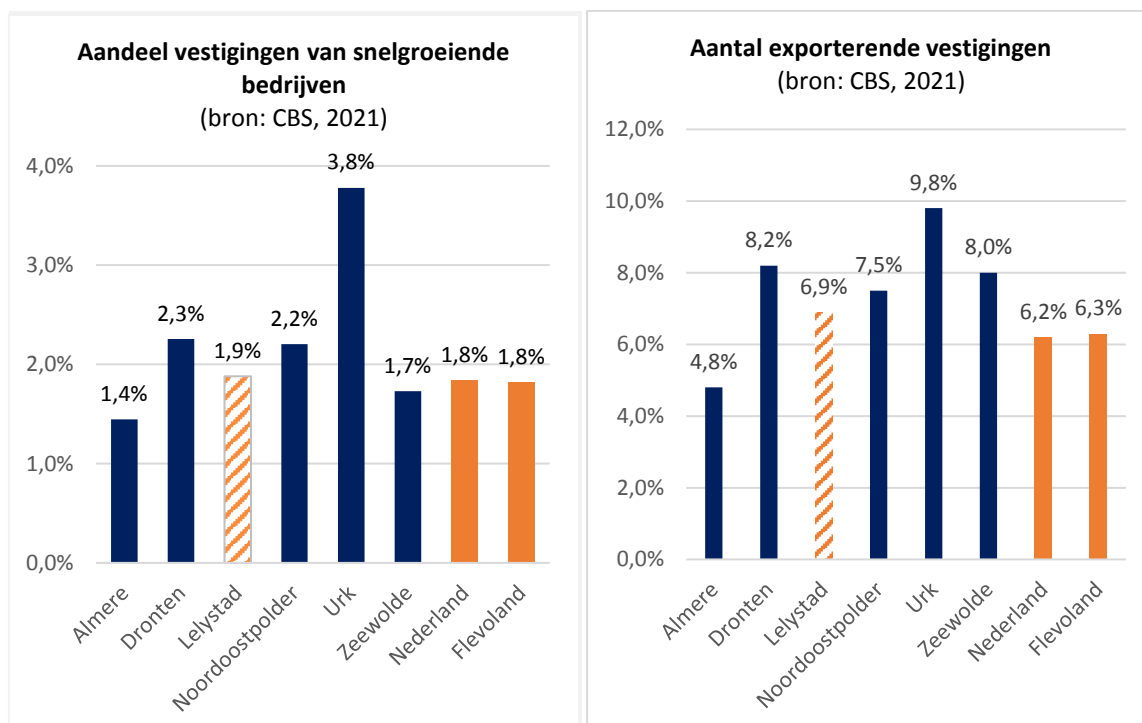
recreatie en amusement en sport. De werkgelegenheid in deze sector is in Lelystad sinds 2014 met 325 banen sterk gegroeid. Dit is een groei van ruim 15% en de sector neemt met 2.460 arbeidsplaatsen ongeveer 6% van de werkgelegenheid in Lelystad voor haar rekening. Ondanks dat de sector een groei doormaakt is het aandeel in de totale werkgelegenheid nog wel kleiner dan gemiddeld in Nederland (7%). Hierbij moet echter wel vermeld worden dat alleen de horeca gelegenheden van Bataviastad binnen deze sector zijn geteld. De detailhandel valt buiten de definitie, maar trekt wel veel toeristen. Je zou daarmee kunnen zeggen dat het cijfer daardoor iets is ondergewaardeerd.

De werkgelegenheid in de Recreatie & Toerisme sector zit in Lelystad met name in de horeca: 62% (1.535) van de arbeidsplaatsen betreft werkgelegenheid bij eet- en drinkgelegenheden, terwijl logiesverstrekking een aandeel van 3% (80) kent. Landelijk is deze verdeling respectievelijk 51% voor horeca en 14% voor logiesverstrekking. De omvang van de sector in Lelystad in combinatie met de opbouw suggereert dat de Recreatie en Toerismesector zich met name (nog) richt op de eigen inwoners. Immers, de sector is niet bovengemiddeld groot en de omvang van activiteiten op het gebied van logiesverstrekking is relatief klein. Ongeveer 10% van de werkgelegenheid in de toerismesector betreffen bedrijven en instellingen op het gebied van cultuur, amusement en (dag)recreatie.

4.6 Dynamiek

Groeiende en exporterende bedrijven

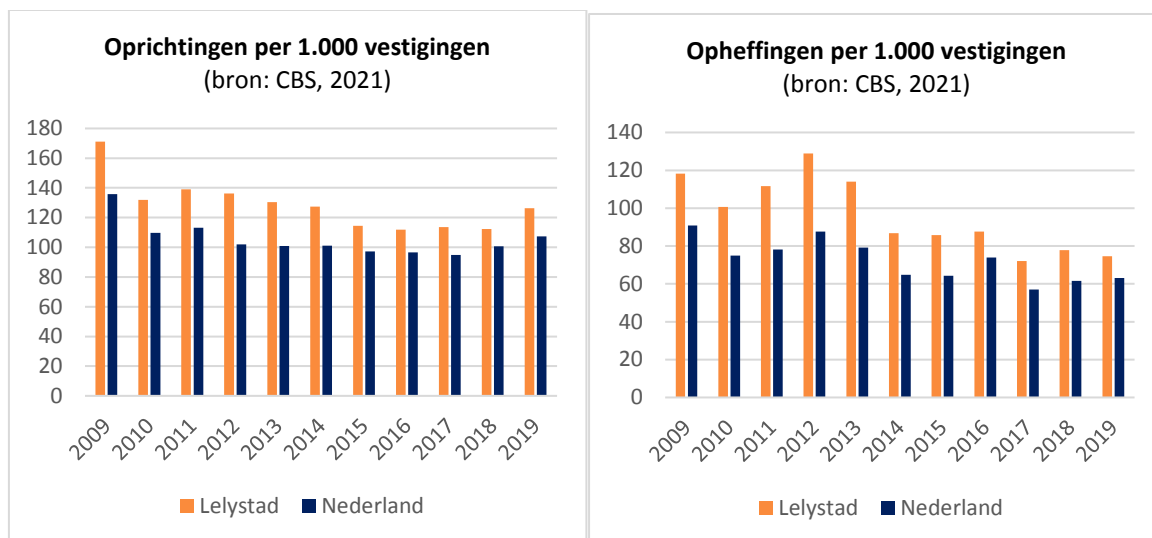
In figuur 23 is zichtbaar dat Lelystad ten opzichte van Flevoland en Nederland ongeveer even veel snelgroeiende bedrijven telt. Daarnaast is zichtbaar dat het aandeel exporterende vestigingen in Lelystad iets boven het Flevolands en Nederlands gemiddelde ligt.

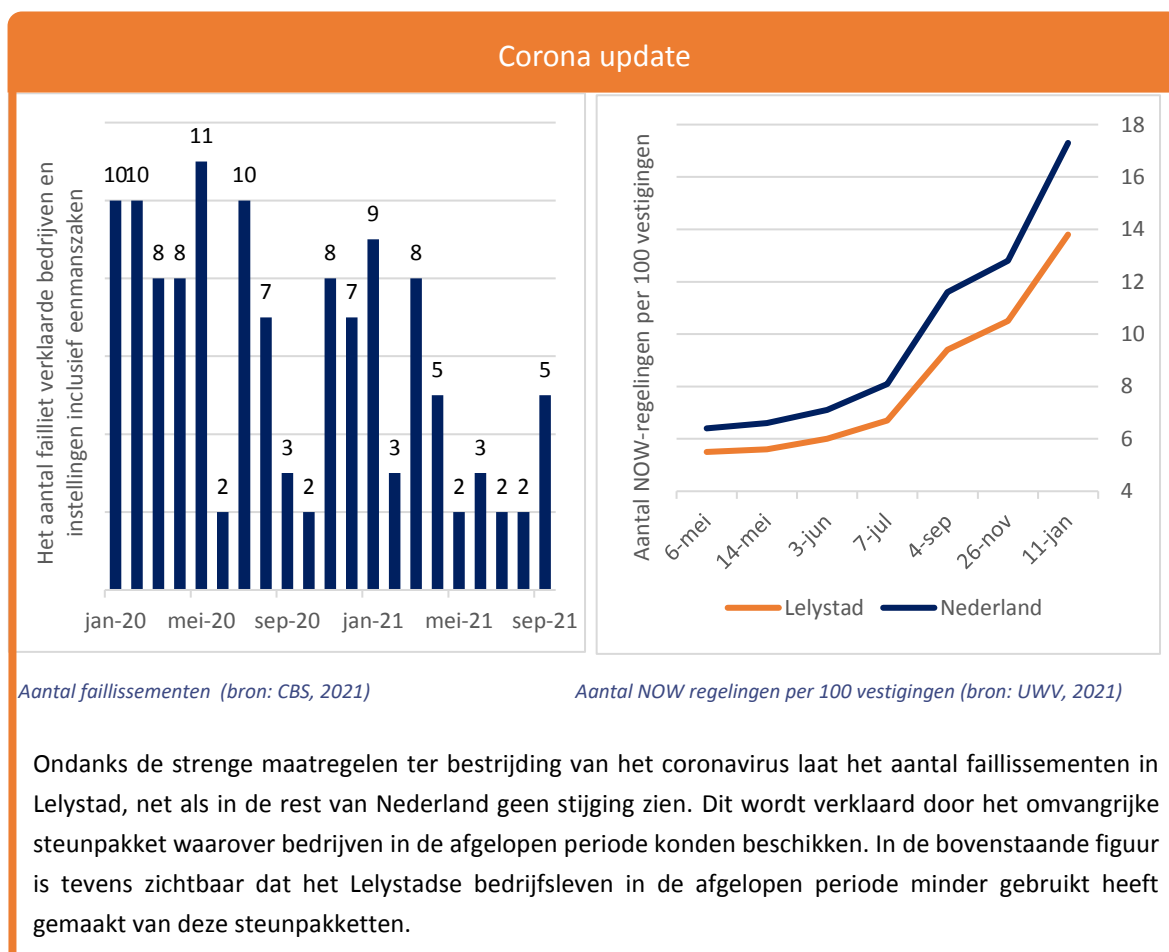
Figuur 23: aandeel vestigingen van snelgroeiende bedrijven en aandeel exporterende vestigingen, 2019

Oprichtingen en opheffingen

Figuur 24 laat het aantal oprichtingen en opheffingen per 1.000 vestigingen in Lelystad en Nederland zien. Opvallend is dat zowel het aantal opheffingen als het aantal oprichtingen boven het landelijke gemiddelde ligt. Hieruit is echter niet direct af te leiden hoe Lelystadse ondernemers presteren. In paragraaf 4.7 wordt daarom nader ingegaan op de bedrijvendynamiek in Lelystad in de afgelopen 5 jaar.

Figuur 24: Aantal oprichtingen en opheffingen per 1.000 vestigingen, Lelystad en Nederland, 2009-2019

Aantal faillissementen (bron: CBS, 2021)

Aantal NOW regelingen per 100 vestigingen (bron: UWV, 2021)

Ondanks de strenge maatregelen ter bestrijding van het coronavirus laat het aantal faillissementen in Lelystad, net als in de rest van Nederland geen stijging zien. Dit wordt verklaard door het omvangrijke steunpakket waarover bedrijven in de afgelopen periode konden beschikken. In de bovenstaande figuur is tevens zichtbaar dat het Lelystadse bedrijfsleven in de afgelopen periode minder gebruikt heeft gemaakt van deze steunpakketten.

4.7 Verdieping bedrijvendynamiek Lelystad 2015-2020⁵

Om meer zicht te krijgen op de bedrijvendynamiek in Lelystad, is een analyse uitgevoerd waarin de bedrijvenpopulatie in 2015 is vergeleken met 2020. Tussen 2015 en 2020 is de werkgelegenheid van 34.980 arbeidsplaatsen (6.650 vestigingen) gegroeid naar 38.320 arbeidsplaatsen (8.110 vestigingen). Deze groei kan toegekend worden aan drie typen ontwikkelingen: werkgelegenheidsgroei vanuit het bestaande bedrijfsleven, werkgelegenheidsgroei door nieuwe vestigingen en groei of krimp door het aantal arbeidsplaatsen bij 'verhuisde of opgeheven' vestigingen. Tabel 2 geeft weer hoe deze veranderingen in termen van werkgelegenheid eruit hebben gezien. Zichtbaar wordt dat nieuwe vestigingen voor de meeste groei in werkgelegenheid zorgen en dat een groot deel van de werkgelegenheid verloren gaat door verhuisde en opgeheven vestigingen. Het bestaande bedrijfsleven levert een beperkte bijdrage aan de werkgelegenheidsgroei ten opzichte van de nieuwe vestigingen.

Categorie	2015	2020	Verandering
Bestaande bedrijfsleven	27.320	30.470	3.150
Arbeidsplaatsen bij nieuwe vestigingen	n.v.t.	7.850	7.850
Arbeidsplaatsen bij verhuisde/ opgeheven vestigingen	7.660	n.v.t.	-7.660
Totaal arbeidsplaatsen	34.980	38.320	3.340

Tabel 2: Oorsprong groei arbeidsplaatsen 2015 - 2020 (bron: Vestigingenregister Flevoland, 2020)

Bestaande bedrijfsleven

Het bestaande bedrijfsleven is tussen 2015 en 2020 gegroeid met circa 3.150 arbeidsplekken. Deze groei heeft plaatsgevonden bij 3.570 vestigingen (54% van de aanwezige 6.650 vestigingen in Lelystad in 2015). Veel stimuleringsbeleid van de overheid is gericht op de doorontwikkeling van zelfstandigen en micro-bedrijven tot scale-ups. Scale-ups zijn snelgroeiende bedrijven die gezamenlijk een disproportioneel grote bijdrage leveren aan de werkgelegenheidsontwikkeling van de regio. Ter illustratie. Landelijk vormen ze slechts 6% van het totaal aantal bedrijven met 10 of meer medewerkers, maar zijn verantwoordelijk voor een groei van ruim 200.000 FTE in de periode van 2015 – 2018. De werkgelegenheid in heel Nederland groeide in deze periode met ruim 440.000 banen.

In 2015 telde Lelystad ongeveer 4.520 ZZP'ers. In tabel 3 is zichtbaar hoe de zelfstandigen in Lelystad zich in de afgelopen 5 jaar hebben ontwikkeld. Wat opvalt is dat slechts een zeer klein percentage van de zelfstandigen doorgroeit tot een onderneming. En dat meer dan 40% van de zelfstandigen 5 jaar later niet meer actief is.

Status in 2020	Aantal	Aandeel in totaal
Opgeheven / verhuisd	1.940	43%
Zelfstandig gebleven	2.430	54%
Uitgegroeid tot een vestiging met 2 arbeidsplaatsen	70	2%
Uitgegroeid tot een vestiging met 3-5 arbeidsplaatsen	60	1,5%
Uitgegroeid tot een vestiging met > 5 arbeidsplaatsen	20	0,5%

Tabel 3: Ontwikkeling zelfstandigen die in 2015 aanwezig waren (bron: Vestigingenregister Flevoland, 2021)

⁵ De aantallen in dit hoofdstuk zijn afgerond. Het gevolg hiervan is dat alle cijfers licht veranderen in de doorberekening, er kunnen dus verschillen in totalen optreden.

In 2015 telde Lelystad ongeveer 1.645 micro-bedrijven (2-10 arbeidsplaatsen). In tabel 4 is zichtbaar hoe deze populatie micro-ondernemingen zich in de afgelopen 5 jaar heeft ontwikkeld. Ook hier is zichtbaar dat slechts een zeer klein percentage van het aantal micro-bedrijven in de afgelopen 5 jaar een groei van meer dan 5 arbeidsplaatsen heeft gerealiseerd.

Status in 2020	Aantal	Aandeel in totaal
Opgeheven / verhuisd	500	31%
Krimp van meer dan 5 arbeidsplaatsen	15	1%
Krimp van 5 en minder arbeidsplaatsen	385	23%
In omvang stabiel gebleven	415	25%
Groei van 5 en minder arbeidsplaatsen	295	18%
Groei van meer dan 5 arbeidsplaatsen	35	2%

Tabel 4: Ontwikkeling micro-ondernemingen die in 2015 aanwezig waren (bron: Vestigingenregister Flevoland, 2021)

Verdwenen vestigingen

In de periode 2015-2020 zijn ongeveer 7.660 arbeidsplaatsen verdwenen vanwege verhuizing of opheffing/faillissement van ruim 2.500 vestigingen. Tabel 6 laat zien welk bedrijfsformaat deze vestigingen in 2015 hadden. Uit de cijfers blijkt het voor 97% te gaan om een zelfstandige of micro-onderneming.

Categorie	Aantal vestigingen	Aandeel in verdwenen vestigingen	Aantal arbeidsplaatsen in 2015
ZZP	1.940	77%	1.940
Micro (2-10 arbeidsplaatsen)	498	20%	1.705
Klein (10 – 50 arbeidsplaatsen)	54	2%	1.165
Middel (50 – 250 arbeidsplaatsen)	9	0%	985
Groot	3	0%	1.865
Totaal	2.504	100%	7.660

Tabel 5: Verdwenen vestigingen tussen 2015 en 2020 naar bedrijfsformaat (bron: Vestigingenregister Flevoland, 2021)

Nieuwe vestigingen

Tussen 2015 en 2020 zijn er bijna 3.950 nieuwe vestigingen bijgekomen die samen goed zijn voor circa 7.850 arbeidsplaatsen. Ten opzichte van de totale groei van 3.340 arbeidsplaatsen in die periode zijn deze nieuwe vestigingen enorm belangrijk voor de Lelystadse economie. In tabel 6 wordt zichtbaar dat dit met name zelfstandigen en micro-ondernemingen betreffen, gezamenlijk goed voor 99% van de nieuwe vestigingen. Wat betreft het aandeel in de gerealiseerde werkgelegenheid, wordt duidelijk dat de bedrijven met personeel samen goed zijn voor 3.775 (48%) van de 7.850 gerealiseerde arbeidsplaatsen door nieuwe vestigingen. Het gaat hierbij zowel om nieuwe bedrijvigheid/startups als bestaande bedrijvigheid die elders was gevestigd en die besluit zich in Lelystad te vestigen of een extra vestiging te openen. De nieuwe vestigingen met personeel zijn daarmee zeer belangrijk geweest voor de totale werkgelegenheidsgroei die Lelystad in de afgelopen vijf jaar heeft doorgemaakt.

Bedrijfs grootte 'nieuwe' vestigingen	Aantal vestigingen	% van het totaal	Arbeidsplaatsen in 2020
ZZP	3.180	81%	3.180
Micro (2-10 arbeidsplaatsen)	720	18%	2.150
Klein (10 – 50 arbeidsplaatsen)	37	1%	665
Middel (50 – 250 arbeidsplaatsen)	10	0%	960

Tabel 6: Nieuwe vestigingen naar bedrijfsformaat 2015 - 2020 (bron: Vestigingenregister Flevoland, 2021)

E&E advies
Helperpark 288
9723 ZA Groningen
(050) 360 44 33
info@eeadvies.nl

eeadvies.nl